

Handläggare
Karin Söderling
Telefon: 08 50830121Till
Kyrkogårdsnämnden

Tertialrapport Tertial 2 2020 för Kyrkogårdsnämnden

Förslag till beslut

1. Kyrkogårdsnämnden godkänner förvaltningens redovisning av tertialrapport 2 för 2020 och överlämnar den till kommunstyrelsen
2. Paragrafen begärs omedelbart justerad.

Svante Borg
förvaltningschef

Sammanfattning

Stadens nämnder ska via tertialrapporter till kommunstyrelsen följa upp verksamhetens mål och ekonomiska resultat. Kyrkogårdsnämnden gör i tertialrapport 2, för 2020, bedömningen att uppsatta mål och åtaganden huvudsak kommer att uppnås och genomföras under året. Den ekonomiska prognosen visar på ett överskott om 7,5 mnkr avseende driftbudgeten och ett överskott om 76,1 mnkr avseende investeringar. Överskottet vad gäller investeringar är kopplat till förseningar av två större projekt. Under årets första två tertialer har den pågående pandemin i hög grad påverkat nämndens verksamhet.

Bakgrund

Nämnder och bolag ska återkommande under året och i tertialrapporter och årsberättelse följa upp verksamheternas mål och ekonomiska resultat. Kommunstyrelsen ska ges en samlad bild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål. Befarade avvikelser mot mål och

Kyrkogårdsnämnden

Box 9

08 50830121
08 508 30100
karin.soderling@stockholm.se
start.stockholm

budget ska särskilt kommenteras. Rapporteringen sker i
enlighet med stadens integrerade ledningssystem (ILS)

Läsanvisning

Under rubrikerna ”beskrivning” respektive ”förväntade
resultat” finns texter hämtade från Verksamhetsplan 2020.
Eventuella avvikelser gentemot verksamhetsplanen
kommenteras särskilt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningsledningen och
behandlats i förvaltningsgrupp 2020-09-17.

Sammanfattande analys

I tertialrapport 2 för 2020 görs bedömningen att uppsatta mål, åtaganden och aktiviteter i huvudsak kommer att uppnås under året. I två avseenden redovisas genom gul markering delvis uppnådda delmål. Den första markeringen gäller antalet skolbarn som kommer att delta i visningar av Skogskyrkogården under året. Stockholms stadsmuseum stängde ned all visningsverksamhet under våren på grund av pandemin. Den andra markeringen gäller den mätning av aktivt medskapandeindex som gjorts tidigt under tertialen. Nämnden kommer under året att rikta särskild uppmärksamhet mot hur förvaltningens arbetsmiljö utvecklas under året. En förändring av index i sig kan dock först erhållas under 2021.

Under tertial 1 har nämndens ansvarsområde på grund av effekter av pandemin utsatts för en hård och i flera stycken komplicerad belastning. Detta har redovisats mer detaljerat i tertialrapport 1. Antalet kistgravsättningar och kremationer har minskat kraftigt under sommaren och ligger idag på motsvarande nivåer som under ett normalår.

Uppdragen har trots den inledande tunga belastningen lösts utan avgörande problem. Sammantaget görs därför bedömningen att nämnden mer än väl löser uppdragen under 2020.

Den ekonomiska prognosen visar på ett överskott med 7,5 mnkr avseende på driftbudgeten och ett överskott med 76,1 mnkr avseende investeringar. Överskottet på investeringssidan härrör från förseningar inom projekten Järva begravningsplats och ombyggnation av arbetslokaler vid kvarter 15 C på Norra begravningsplatsen, vars lokaler brandskadades förra året.

Förseningen av etableringen på Järva är kopplad till de överklagandeprocesser som pågår. Igångsättningen av byggnationen av etapp 1 av Järva begravningsplats är därför uppskjuten och kan tidigast starta under hösten.

Markentreprenaden är sedan oktober 2019 överklagad till förvaltningsrätten som ännu inte fattat beslut i ärendet.

Även stadsbyggnadsnämndens beslut om reservatstillstånd har överklagats till länsstyrelsen. Länsstyrelsen har därefter avvisat de klagandes rätt till överklagan enligt miljöbalken. För närvarande pågår en prövning av de klagandes rätt till överklagan i mark- och miljödomstolen vilken ytterligare kan försena projektet.

Vad gäller ombyggnationer på Norra begravningsplatsen (15C) har en ny upphandlingsprocess genomförts eftersom den förra, efter överklagande, underkänts av Förvaltningsdomstolen. Ny entreprenör är upphandlad och arbete startar under hösten.

Nämndens verksamhet har under första tertialen påverkats av den pågående pandemin. Kapaciteten för jordbegravningar har därför utökats vid Strandkyrkogården och Spånga kyrkogård. Antalet platser för kylförvaring har även till delar utökats och beredskap har vidtagits för ytterligare kylförvaring om behov skulle uppstå.

Krematorierna har efter påskhelgen fram till mitten av juni utökat driften till lördagar. Antalet ceremonier och urngravsättningar har minskat på grund av att anhöriga skjuter upp dessa för att minska risken för smittspridning i enligt folkhälsomyndighetens riktlinjer. Förvaltningen har därför haft beredskap för att ceremonier och urngravsättningar genomförs senare under sommaren och hösten.

Underhålls/reinvesteringsinsatser fortsätter att genomföras under året. Upprustningar och tillgänglighetsanpassningar av minneslundar och servicestationer, mark- och beläggningsarbeten på begravningsplatserna och träd- och buskplanteringar, är några av de åtgärder som genomförs. Arbetet med att ta fram vård- och underhållsplaner vid begravningsplatserna fortsätter under året med stöd av Stockholms stadsmuseum. Investeringar som ökar tryggheten på begravningsplatserna prioriteras utifrån den jämställdhetsanalys som genomförts. På Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen utökas antalet ronderingar av vaktbolag för att minska risken för stölder och skadegörelse.

Ett särskilt projekt har startats för att ta fram en långsiktig underhållsplanering. Projektet är en del av de åtgärder förvaltningen vidtar för att öka den interna kontrollen av verksamheten, ett behov som bland annat revisionskontoret pekat på.

Miljöarbetet har fortsatt fokus på förbättrad avfallshantering och energieffektiviseringar. Biogas ersätter numera naturgas vid driften av krematorierna. Metalldelar som återstår efter kremering tas om hand och lämnas till återvinning.

Nämnden tar emot aspiranter från Jobbtorg och personer anvisade av Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen samt har tillhandahållit platser för feriearbetande skolungdomar i Stockholm. 113 feriearbetande ungdomar, tre färre än målet, har arbetat vid nämndens anläggningar under sommaren.

Världsarvet Skogskyrkogården bidrar till besöksnäringen i Stockholm. Öppningen av Visitors Center flyttades fram till 30 maj på grund av pandemin. Stadsmuseet har inte kunnat erbjuda visningar under våren men visningar har återupptagits under hösten med begränsningar av antalet deltagare. Planeringen för Skogskyrkogårdens 100-års jubileum har utgått från de restriktioner som varit aktuella med anledning av pandemin. En utomhusutställning och en film har producerats.

Sjukfrånvaron bland anställda uppgår till 5,4 %, vilket är nära målet på 4,8 %. Sjuktalet får anses mycket låga utifrån råden att under pandemin stanna hemma vid minsta förkylningssymtom.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Begravningsverksamheten utgör en viktig samhällsservice som präglas av en säker och tillförlitlig service med stor lyhörddhet inför den enskildes behov. Världighet och respekt är ledord för verksamheten. Begravningsplatserna är trygga och vackra kulturmiljöer med höga naturvärden. Under 2020 fortsätter arbetet med underhållsinsatser av anläggningarna. Investeringar som ökar tryggheten på begravningsplatserna prioriteras utifrån den jämställdhetsanalys som genomförts. Vid Norra begravningsplatsen och Skogskyrkogården utökas antalet ronderingar av vaktbolag för att minska risken för stölder och skadegörelse. Möjligheten till att låsa grindarna till begravningsplatserna kommer att utredas vidare.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	116			116	116	116 st	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	2			3	2	2 st	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	5			5	5	5	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	113 st	56 st	57 st	110 st	113	116 st	9 000 st	Tertial 2 2020
Analys 3 av praktikanterna tackade nej vid första arbetsdagen.								

Nämndmål:

Nämnden ska bidra till ökad sysselsättning genom att erbjuda praktik till personer som står långt från arbetsmarknaden

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden kommer fortsatt att bidra till ökad sysselsättning genom att erbjuda praktikplatser till aspiranter från Jobbtorg samt till andra personer, exempelvis personer med funktionsnedsättning, som står utanför arbetsmarknaden. Det kan också bli aktuellt att erbjuda lärlingsplatser för olika yrkesutbildningar. Nämnden erbjuder 116 platser för feriearbetande skolungdomar.

Förväntat resultat

Att fler personer kan få arbetslivserfarenhet och därmed bli mer anställningsbara på arbetsmarknaden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjuder praktikplatser	2019-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Utifrån tidigare genomförd jämställdhetsanalys är det framförallt i upplevelsen av tryggheten på begravningsplatserna som skillnader mellan kvinnor och män är signifikant. Därför prioriteras arbetet med att öka säkerheten och den upplevda tryggheten. Det handlar bland annat om att förbättra brandskydd, belysningsåtgärder och sänkning av häckar för att ge bättre överblickbarhet. Sandsborgskyrkogården har fått ny belysning vid ett genomgående stråk för att öka tryggheten. Under 2020 har det ansöks om trygghetsmedel för ytterligare belysningsåtgärder vid Sandsborgskyrkogården, dessa medel har inte erhållits.

Ytterligare rondering vid Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen genomförs i syfte att öka tryggheten och säkerheten på dessa platser. En utredning genomförs kring möjligheterna till ytterligare säkerhetsåtgärder genom låsning av grindar nattetid.

Nämndmål:

Begravningsverksamheten präglas av tillförlitlighet och hög säkerhet. Stadens begravningsplatser upplevs som trygga, välskötta och säkra.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Basen för förvaltningens säkerhetsarbete är tillförlitliga och säkra rutiner vid beställningar, kremationer, förvaring av kistor med stoft och urnor samt vid utlämning av urnor. Krematorieverksamheten präglas av hög säkerhet och god arbetsmiljö. Vid Råcksta krematorium, Nya Krematoriet/Skogskrematoriet och vid kylhuset på Norra begravningsplatsen finns kyllda utrymmen för förvaring av kistor med stoft. In- och utpassering sker här med ett anpassat digitaliserade säkerhetssystem. Anläggningarna är kameraövervakade. Säkerhetsrutiner finns också för förvaring av urnor. Alla arbetsplatser

genomgår regelbundet utbildningar i brandskydd och hjärt-och lungräddning. Säkerheten på begravningsplatserna har hög prioritet. Grävning av gravar sker på ett arbetsmiljömässigt säkert sätt och det finns branschrekommendationer som är vägledande för hur arbetet ska genomföras. Samråd med övriga storstadsförvaltningar sker med anledning av beredskap inför så kallade riskbegravningar. Gravstenssäkerheten är ytterst gravrättsinnehavarens ansvar men kyrkogårdsförvaltningen har också tillsyn och följer upp gravstenssäkerheten.

Kvinnor upplever begravningsplatserna som något mer otrygga jämfört med män. Åtgärder genomförs som ökar tryggheten, exempelvis förbättrad belysning, röjning av buskar och sänkning av häckar. Hög skötselnivå, god vinterväghållning, snabb sanering av klotter och åtgärdande av annan skadegörelse samt åtgärder för att förhindra brott ska ge besökarna en trygg och säker miljö. Stölder på begravningsplatserna är dock ett återkommande problem. Vaktbolag ronderar vid de större begravningsplatserna och det finns möjlighet att utöka ronderingen om behov uppstår. Samverkan sker med närpolisen kring åtgärder som kan vidtas för att hindra fortsatta stölder. Under året kommer möjligheterna till låsning av flertalet grindar till Skogskyrkogården att utredas.

Byte av belysningsarmaturer fortsätter på Strandkyrkogården. Arbetet med att ta fram ljus/mörker-planer för de olika begravningsplatserna fortsätter i första hand Västberga och Brännkyrka kyrkogårdar. Detta genomförs för att belysa behovet och prioriteringar av belysningsåtgärder. Utifrån den skadestatistik som finns tillgänglig bör fokus under 2020 också handla om att ta fram en ljus/mörker-plan för Skogskyrkogården.

Förväntat resultat

Att inga incidenter, allvarliga avvikelser eller olyckor sker inom verksamheten. Besökarna ska uppleva begravningsplatserna som välskötta, trygga och säkra. Att inga skillnader utifrån kön ska finnas för upplevelsen av tryggheten på begravningsplatserna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel besökare som upplever att Stockholms begravningsplatser är trygga				72		73		2020
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								
  Andel besökare som upplever Stockholms begravningsplatser som välskötta				81		82		2020
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Brandskydd kapell	2016-01-01	2021-08-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Byte av belysningsarmaturer på Strandkyrkogården	2015-01-01	2021-12-31	
 Framtagande av ljus/mörker-planer	2019-01-14	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls delvis

Analys

På grund av pandemin har stadsmuseets guider inte tillåtit hålla visningar under våren. Visningstillfällena har flyttats till hösten, men det är osäkert om alla planerade visningar hinner genomföras under året. En dialog kommer att föras med stadsmuseet om hur och när visningar åter kan genomföras.

Nämndmål:

Världsarvets Skogskyrkogårdens värden ska förmedlas till barn och unga

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Stadens skolor erbjuder fria visningar av Världsarvet Skogskyrkogården. Vid visningarna förmedlas Världsarvets värden samt bakgrunden till Unesco:s Konvention om Skydd för Världens Kultur- och Naturarv.

Förväntat resultat

Att Stockholms barn och unga har god kännedom om Världsarvet Skogskyrkogården

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal barn som deltar i barnvisningar av Världsarvet Skogskyrkogården				600		400		2020

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Planering pågår för olika utvecklingsprojekt för begravningsplatserna. Dock är planeringen

för en ceremonilokal på Strandkyrkogården försenad i avvaktan på framtagande av ny detaljplan. Nämnden har under året haft ett gott samarbete med rådet för funktionshinderfrågor kring olika tillgänglighetsprojekt.

Nämndmål:

Begravningsverksamheten präglas av god service och lyhördhet för den enskildes behov.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Hög tillgänglighet och lyhördhet för den enskildes behov präglar begravningsverksamheten. Tillgången till ceremonilokaler och tider för gravsättning anpassas efter behoven. Nämnden erbjuder också ett stort utbud av olika typer av planterings- och gravskötselavtal.

Kundtjänsten tar emot och förmedlar ärenden och synpunkter på verksamheten. Nämnden har också ett viktigt uppdrag att om behov uppstår medla vid olika tvister. Det kan exempelvis handla om val av begängelsemetod, eller val av plats för ceremoni eller gravsättning.

Så långt det är möjligt anpassas stadens kapell till ceremonier enligt olika trosinriktningar och borgerliga förrättningar. Stockholmare har även möjlighet att gravsättas på andra platser i Sverige. På samma sätt har även icke stockholmare möjlighet att i mån av plats gravsättas på stadens begravningsplatser.

Strandkyrkogården ligger i ett naturskönt område men utnyttjas i liten grad för gravsättningar. En plan för utveckling av Strandkyrkogården har tagits fram. Under 2020 fortsätter arbetet utifrån denna samtidigt som planering för en ceremonilokal på Strandkyrkogården fortsätter.

Förväntat resultat

Nämnden tillhandahåller god service och en mångfald av gravskick.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Planering och byggnation av en ceremonilokal på Strandkyrkogården	2018-01-01	2022-12-31	
 Utveckling av Strandkyrkogården	2017-01-01	2023-12-31	
 Utvidgning av kvarter 14E på Norra begravningsplatsen	2018-01-01	2022-12-31	

Nämndmål:

Stadens begravningsplatser och begravningsverksamhet ska ha god tillgänglighet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Tillgänglighetsanpassningar görs i samverkan med nämndens råd för funktionshinderfrågor där en gemensamt framtagen åtgärdslista är vägledande för prioriterade åtgärder. Under året

planeras för förtätning av sittplatser, beläggningsarbeten, översyn av samt målning av trappnosar. Förbättrad skyltning av begravningsplatserna, upprustning av servicestationer är också insatser som syftar till att öka tillgängligheten. Tillgänglighetsanpassningar av busshållplatser vid Skogskyrkogården utreds på uppdrag av nämnden. Sandsborgskapellets tillgänglighet ska förbättras med en ny ramp och en ny ramp till Stora Gravkoret på Norra begravningsplatsen ska projekteras. Även en ramp vid Hässelby kapell kommer att utredas.

God tillgänglighet handlar också om lättillgänglig information via hemsida, kundtjänst och andra kanaler. "Hitta-graven" eller "Svenska Gravar"-hemsidorna är mycket välbesökta sökfunktioner och de utgör en service som ska öka tillgängligheten för besökaren. Sökfunktionerna på "Hitta-Graven" utökas fortlöpande och antalet besökare ökar kontinuerligt. Närmare 40 % av besöken på "Hitta Graven" görs dessutom via mobila tjänster.

En ny tillgänglighetsanpassad bänk tas fram till Skogskyrkogården. Detta görs via en ny upphandlingsform, s.k. innovationspartnerskap, där partnerskap tecknats med sex utvalda team med formgivare och producent. Ett utvalt team ska ha en produkt klar för leverans under 2020-2021.

Stadens program för tillgänglighet, Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023, är vägledande för projekteringen av en ny begravningsplats vid Järva friområde. Under 2020 pågår projektering för de nya byggnaderna.

Förväntat resultat

Begravningsplatser och ceremonilokaler ska vara anpassade för allas behov. Tillgängligheten till information är god.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal besökare på söktjänsten "Hitta Graven/Svenska Gravar"						225 000		2020
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Beläggningsarbeten	2015-01-01	2021-12-31	
 Målning av trappnosar	2015-01-01	2021-12-31	
 Möbleringsprogram - förtätning av sittplatser	2015-01-01	2022-12-31	
 Ny ramplösning vid Sandsborgskapellet	2019-01-01	2020-12-31	
 Nya bänkar till Skogskyrkogården	2016-01-01	2021-12-31	
 Projektera ny ramp till Stora Gravkoret, Norra begravningsplatsen	2019-01-01	2020-12-31	
 Skyltprogram - informationstavlor	2015-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Upprustning och tillgänglighetsanpassning av servicestationer vid Skogskyrkogården, Sandsborgskyrkogården och Norra begravningsplatsen.	2015-01-01	2022-12-31	
 Utredda ny ramp till Hässelby kapell	2019-01-07	2020-12-31	
 Utredning av tillgänglighetsanpassningar vid busshållplatser på Skogskyrkogården	2017-01-01	2021-12-31	
 Utveckla "Hitta Graven/Svenska Gravar"-tjänster	2015-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

För att minska risken för smittspridning i samband med pandemin har ceremonitiderna i nämndens kapell glesats ut. Detta för att öka tiden för städning och vädring av lokalerna och för att minimera risken för att olika begravningsällskap möts. Kyrkogårdsnämnden arbetar också aktivt för att öka äldres trygghet, bland annat genom att förbättra belysningen av våra begravningsplatser.

Nämndmål:

Äldre ska känna sig välkomna och trygga på stadens begravningsplatser

 Uppfylls helt

Beskrivning

Många äldre besöker nämndens anläggningar. Det är av stor vikt att de känner sig välkomna och upplever god service vid sina kontakter med kyrkogårdsförvaltningen.

Arbetet med att öka tryggheten vid kyrkogårdsnämndens anläggningar riktar sig till alla besökare. I trygghetsmätningar upplever dock äldre en något högre upplevelse av otrygghet jämfört med yngre.

Förväntat resultat

Äldre rapporterar ökad upplevd trygghet vid nämndens anläggningar.

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Nämnden har ett gott samarbete med olika entreprenörer inom begravningsbranschen, exempelvis begravningsbyråer, florister och entreprenörer inom stenindustrin. I samband med pandemin har samarbetet med begravningsentreprenörerna intensifierats ytterligare.

Nämnden utvecklar begravningsplatserna för att möta kommande behov av gravplatser och efterfrågan av olika gravskick. Planeringen för Järva begravningsplats fortsätter. Byggstart för projektet har dock försenats på grund av överklagande av den första anläggningsentreprenaden samt överklagande av tillstånd för dispens från reservatsbestämmelser.

Nämndens verksamheter anpassas för en hållbar resursanvändning. Endast biogas används för driften av krematorierna. Metallrester efter kremation återvinns. Åtgärder genomförs och förbereds för att ytterligare minska koldioxidutsläppen. Världsarvet Skogskyrkogårdens värden förvaltas och förmedlas. Skogskyrkogården fyller i år 100 år och 25 års som världsarv. Detta uppmärksammas via en utomhusutställning och en ny film.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Uppfylls helt

Nämndmål:

Nämnden ska ha ett gott samarbete med företagare

Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens verksamheter har ett tätt samarbete med olika entreprenörer inom begravningsbranschen, exempelvis begravningsbyråer, florister, entreprenörer inom stenindustrin, leverantörer av upphandlade tjänster mm. Höga krav ställs på att detta samarbete fungerar på ett bra sätt för att levererade tjänster ska ha hög kvalitet och så att misstag undviks. Olika samrådsorgan finns, BESK-gruppen med representanter från begravningsbyråbranschen och förvaltningen, Transportgruppen med aktörer som utför transporter av avlidna samt OAA (Omhändertagande av avlidna) tillsammans med bland annat Region Stockholm och begravningsbyråbranschen.

Förvaltningen arbetar med implementeringen av förbättrade webb- och informationslösningar som ska ge snabbare och säkrare handläggning vid beställningar av tjänster.

Förväntat resultat

Att levererade tjänster ska ha hög kvalitet och att inga avvikelser sker.

Analys

Under den pågående pandemin har samarbetet med regionen och begravningsentreprenörerna

intensifierats ytterligare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel begravningsentreprenörer som bokar via webb-Aveny (tidigare Grabo)				44,16 %		46 %		2020
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Utbyggnaden av första etappen av Järva begravningsplats dras med betydande förseningar. Upphandling av markarbeten för den första etappen är överklagad till förvaltningsrätten och arbetena beräknas kunna starta tidigast under hösten 2020.

Nämndmål:

Stockholmarna ska erbjudas en mångfald av gravskick

 Uppfylls helt

Beskrivning

Begravningsverksamheten omfattar alla stockholmare, oavsett etnisk eller religiös tillhörighet eller annan bakgrund. Stadens begravningsplatser präglas därför av en stor variation av gravskick, gravplatser och anpassningar till olika begravnings seder mm.

Runt Järvafältet bor drygt 60 000 människor och de representerar en mångfald av kulturer som också efterfrågar olika gravskick utifrån olika trosuppfattningar. Den nya begravningsplatsen på Järvafältet ska ge utrymme för dessa behov, samtidigt som den ska ta hänsyn till kulturresevatets värden. Planeringen har pågått sedan 2008 och under 2020 påbörjas byggnationen av den första etappen av den nya begravningsplatsen.

Religiösa och kulturella traditioner ställer särskilda krav på utformningen av gravmark. Inom muslimsk tradition efterfrågas gravsättning på orörd mark, där det tidigare inte skett någon gravsättning. All orörd gravmark i västra Stockholm har tagits i bruk och muslimska gravsättningar hänvisas därför till Strandkyrkogården i södra Stockholm.

Förvaltningen fortsätter att under 2020 att planera för anläggning av nya kistgravar för bland annat muslimer på Räcksta begravningsplats. Genomförda vattenutredningar visar att

markförhållandena inte är idealiska och en känslig recipient, Råcksta träsk ligger inom avrinningsområdet. Tillståndsprövningar görs innan genomförande. Projektet ska hantera drän- och dagvatten med utskifte av förorenade massor och beräknas ha en genomförandetid på två år. Ett sådant kistgravkvarter kommer dock inte lösa det långsiktiga behovet av kistgravar i västerort utan får ses som ett komplement till den planerade begravningsplatsen på Järvafältet.

Förväntat resultat

Ökat utbud av service genom nyanläggningar vid befintliga begravningsplatser samt nybyggnation.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Byggnation av begravningsplats på Järva friområde	2008-01-01	2022-12-31	
 Nya begravningskvarter på Råcksta begravningsplats	2006-01-01	2021-12-31	
 Utredning av kistminneslund på Strandkyrkogården	2020-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Vi använder miljöbränsle i fordon och arbetsmaskiner. Allt fler av förvaltningens fordon och arbetsverktyg är eldrivna. Exempelvis har en ny eldriven åkgräsklippare köpts in.

Nämndmål:

Kyrkogårdsnämnden bidrar till att skapa effektiva och hållbara transporter.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens tjänstebilar byts ut till el- eller biogasdrivna fordon. På stadens begravningsplatser sker interna transporter i första hand med elfordon. Dieseldrivna entreprenadmaskiner drivs till stor del med HVO-diesel. Skypemöten uppmuntras för att minska transportarbetet. Tjänsteresor inom landet sker i första hand med tåg.

Förväntat resultat

Minskade utsläpp och effektivt transportarbete.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Nämndmål:

Kulturarvet på stadens begravningsplatser ska bevaras, vårdas och synliggöras

● Uppfylls helt

Beskrivning

Efter drygt 70 år är det angeläget att planera för en renovering av Skogskrematoriet inklusive kapell. Krematorieverksamheten sker i nya krematoriet på Skogskyrkogården. Kylrum, kisthissar etc. skall dock användas som tidigare. Genomförandebeslut fattas av KF 2020. Projektering och upphandlingar görs under året.

En kulturhistorisk inventering av gravvårdar vid stadens begravningsplatser har genomförts och en bevarandeplan har tagits fram. En värdering av materialet med förslag till bevarandeplan kommer så småningom att överlämnas till Länsstyrelsen för ställningstagande. Renovering av gamla gravmonument, staket och gjutjärnsdetaljer sker framför allt vid Norra begravningsplatsen.

Vård- och underhållsplaner ska tas fram för samtliga begravningsplatser. Färdiga planer finns för Sandsborgskyrkogården, Galärvarvskyrkogården, Spånga kyrkogård, Hässelby begravningsplats, Brännkyrka kyrkogård och Västberga begravningsplats. Under året blir det aktuellt med att påbörja arbetet med en vård- och underhållsplan för Bromma kyrkogård.

En utredning görs över hur ett nytt staket kan byggas på Norra begravningsplatsen samt hur grindarna på Skogskyrkogården kan renoveras.

Samarbetet med Stockholms Stadsmuseum fortsätter, både vad gäller antikvariskt stöd vid underhålls- och upprustningsprojekt samt genom att muséet fortsätter att anordna visningsverksamhet, både vid världsarvet Skogskyrkogården och vid Norra begravningsplatsen.

Artregistret är ett verktyg som hjälper till med katalogisering och prioritering av trädvårdsinsatser under året. Under 2020 kommer fortsatt bekämpning av almsjuka att prioriteras. Almsjukan har nu även drabbat Skogskyrkogården där en av almarna i det stora entrélandskapet nu är drabbad av almsjuka. Flera av almarna har visat symtom på almsjuka, även en alm i meditationslunden "Almhöjden" på Skogskyrkogården. En strategi måste nu tas fram hur detta ska hanteras. Fler av almarna på Brännkyrka kyrkogård och Norra begravningsplatsen är också sedan tidigare hårt drabbade. Vaccinering prövas som metod för att förhindra spridning bland annat på almar på Norra begravningsplatsen. Ett fördjupat samarbete är önskvärt med stadens trädansvariga och Solna stad för att göra gemensamma insatser mot almsjukan och andra trädskjukdomar.

Allhelgonahelgen, Julafton, Mors och Fars dag är dagar där antalet besökare är stort på begravningsplatserna. Vid allhelgonahelgen beräknas ca 100 000 besökare vid begravningsplatserna och då planeras för sedvanliga aktiviteter med öppna kapell, musik i

kapellen och personal på plats som kan svara på frågor och hjälpa anhöriga med att hitta graven.

Förväntat resultat

Ett vårdat, mer tillgängligt och mer attraktivt kulturarv.

Analys

Renoveringen av kapellen och det gamla Skogskrematoriet kommer att skjutas fram ett år. Detta för att ha beredskap för en situation med en fortsatt pandemi och de lokala behoven som kan uppstå.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Allhelgonahelgen	2020-10-01	2020-11-01	
 Byte av Thujahäckar vid Norra begravningsplatsen	2015-01-01	2020-12-31	
 Framtagande av vård- och underhållsplaner	2016-01-01	2020-12-31	
 Förnygring av träd och annan vegetation	2016-01-01	2020-12-31	
 Projektering och renovering av krematoriekapellen på Skogskyrkogården	2018-01-01	2023-12-31	
 Renovering av gravvårdar med kulturhistoriskt värde	2015-01-01	2020-12-31	
 Upprustning av smyckningsplats vid Brännkyrka kyrkogård	2016-01-01	2020-12-31	
 Utredning av renovering och recirkulation av vatten vid "gråtande muren" vid Skogskyrkogårdens entré.	2018-01-01	2021-12-31	
 Utredning staket vid Norra begravningsplatsen	2018-01-01	2020-12-31	
 Workshop kring åtgärdsplan och ersättningsalternativ för almarna på Skogskyrkogården.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Världsarvet Skogskyrkogårdens värden ska förvaltas och förmedlas

 Uppfylls helt

Beskrivning

Skogskyrkogården är sedan 1994 uppsatt på Unesco:s lista över världsarv som ska skyddas, bevaras, levandegöras och överlämnas till kommande generationer. Dess unika status och kulturmiljö förvaltas utifrån en framtagen förvaltningsplan.

Under 2020 ska jubileerna, 25 år som världsarv samt 100 år sedan begravningsplatsen invigdes, särskilt uppmärksammas. Det kan bli aktuellt med ett samarbete med Ark Des som under 2020 har en utställning om Sigurd Lewerentz, en av Skogskyrkogårdens arkitekter.

Arbetet fortsätter med att ta fram ett antal indikatorer som bättre ska följa upp världsarvets autenticitet och integritet. Implementeringen av förvaltningsplanen ska också följas upp av världsarvsrådet. Världsarvsrådet ingår representanter från kyrkogårdsförvaltningen, länsstyrelsen, Stockholms stadsmuseum, stadsträdgårdsmästaren och stadsarkitekten. Under 2020 ska världsarvsrådet ta ställning till hur den nationella världsarvsstrategin ska implementeras.

Ett viktigt arbete med vården av världsarvet är regenereringen av tallbeståndet och annat växtmaterial på Skogskyrkogården. Detta har inte minst aktualiserats i och med att almsjuka troligtvis under lång tid kan komma att prägla upplevelsen av entrélandskapet på Skogskyrkogården.

Världsarvet bidrar i hög grad till besöksnäringen i Stockholm. Att Stockholmare känner till "sitt" världsarv är en viktig del i Unesco:s strävanden att medvetandegöra världsarven -både ur ett lokalt och globalt perspektiv. Ett barn- och ungdomsperspektiv ska också finnas. Stockholms stadsmuseum sköter visningsverksamheten vid Skogskyrkogården på uppdrag av kyrkogårdsnämnden. Särskilda barnvisningar erbjuds till skolorna.

Världsarvet Skogskyrkogården är tillgängligt för besökare genom allmänna och bokningsbara visningar och ett säsongsöppet Visitors Center. Hemsidan www.skogskyrkogarden.stockholm.se stödjer besökare och intresserade innan, under och efter besöket. Den hjälper till vidare kunskap och erbjuder kartguider på åtta språk. Audioguider har tagits fram för att förbättra tillgängligheten och kunskapen om världsarvet.

Förväntat resultat

Ökad medvetenhet om världsarvet och dess värden. Ett tillgängligt och uthålligt besöksmål i Stockholm.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel Stockholmare som känner till att Skogskyrkogården är ett världsarv				60 %		65 %		2020
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								
 Antalet besökare på Skogskyrkogårdens hemsida				145 939		121 000		2020
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Implementera ett program för hållbar turism i samverkan med Stockholms Stadsmuseum	2019-01-01	2020-12-31	
 Utveckla indikatorer för världsarvet Skogskyrkogården.	2019-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  El- och värmeproduktion baserad på solenergi						25 MWh	3 420 MWh	2020
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								
  Relativ energieffektivisering i stadens verksamheter						2 %	2 % energieffektivisering relativt 2018	2020
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								
  Totalt köpt energi i stadens verksamheter				3,11 GWh		2,9 GWh	1945 GWh	2020
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								
  Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket)						10 st	4 500 st	2020
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								

Nämndmål:

Nämnden bidrar till att skapa en hållbar livsmiljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att minska koldioxidutsläpp genom att bland annat ha en krematorieverksamhet som helt drivs av biogas. Överskottsvärme från driften kan tas om hand för att värma ceremonilokaler och krematorierna. Därutöver arbetar nämnden med att ersätta oljepumpar med värmepumpar, förbättra isoleringen i byggnader, att använda mer elektriska maskiner för skötsel mm.. Nämnden avser att under året ta fram uppföljningsbar statistik för nämndens koldioxidutsläpp.

Kyrkogårdsnämnden har slutit avtal med det nederländska företaget Ortho Metals om att ta hand om och återvinna metalldelar som återstår efter kremering. Det ekonomiska överskottet från denna process lämnas till Allmänna arvsfonden.

Förvaltningen använder inga kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel vid grönskötseln av begravningsplatserna. Komposteringsanläggningar finns på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen där trädgårdsavfall omvandlas till trädgårdsjord. Övriga kyrkogårdar lämnar trädgårdsavfall till externa komposteringsanläggningar. Flisning görs av extern entreprenör. I framtiden kan det bli aktuellt att lämna trädgårdsavfall till stadens biokolanläggning i Högdalen.

Energieffektiviseringar sker genom konvertering av eluppvärmda byggnader samt utbyte av belysningsarmaturer. En uppföljning av vattenanvändningen och trimning av bevattningsanläggningarna kan bli aktuellt under året.

Förväntat resultat

Minskade utsläpp, effektiv energianvändning, ökad återvinning, minskning av miljö- och hälsofarliga ämnen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel biobränsle i stadens krematorier				100 %		100 %		2020
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								
 Andel återvunnen metall efter kremation				100		100		2020
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								
 Minskning ton CO2e till år 2023						31		2020
Analys Under 2020 utreds hur stora CO2 utsläppen är, för att ha ett utgångsvärde inför kommande år och kunna utvärdera om målet uppnås till år 2023.								
 Vattenförbrukning (bevattning och fastigheter)						235 000		2020
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Avveckling av oljeeldade värmepannor	2020-04-21	2023-09-30	
 Införande av nytt avfallssorteringskoncept	2015-01-01	2021-12-31	
 Medverka i stadens arbete med utveckling av biokol	2017-04-13	2020-12-31	
 Utbyte till LED ljuskällor inomhus och utomhus	2015-01-01	2020-12-31	
 Utveckla system för insamling av elektronikavfall	2017-04-13	2020-12-31	

Nämndmål:

Stadens begravningsplatser är vackra och rofyllda kulturmiljöer med höga naturvärden.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadens begravningsplatser och kyrkogårdar utgör viktiga gröna lungor i stadsmiljön. De är värdiga och rofyllda platser för den enskilde besökaren. Under året fortsätter arbetet med att ta fram vård- och underhållsplaner som också inkluderar de gröna kulturvärdena.

Trädvårdsinsatser, återplanteringar och häckreoveringar, bland annat utbyte av thujahäckar vid Norra begravningsplatsen fortsätter. I framtagande av skötselplaner och i skötseln av grönytor ska främjande av biotopvärden särskilt uppmärksammas.

Ett program för att förbättra ljudmiljön ska tas fram. Samråd med trafikkontoret och miljöförvaltningen fortsätter för att om möjligt hitta lösningar för att minska trafikbullret på stadens begravningsplatser. När maskiner byts ut ska också bulleraspekterna vägas in.

Gravrättsinnehavare med skötselavtal erbjuds perennalternativ men fortfarande så planteras årligen ca 140 tusen annueller ut på begravningsplatserna. Informationsinsatser ska genomföras inför skötselsäsongen 2021 för att om möjligt minska beställningen av annueller till förmån för perennplanteringar.

Under 2020 kommer särskilt fokus läggas på det Globala Agenda 2030-målet som handlar om "Liv på land", det vill säga om den biologiska mångfalden. Begravningsplatserna har ofta ett rikt växt- och djurliv med höga biotopvärden. Det har tidigare genomförts biotopinventeringar av begravningsplatserna och det har tagits fram skötselplaner i anslutning till inventeringarna. Utbildningsinsatser kring biotopvärden ska genomföras och aktualisering av skötselplanerna kan bli aktuellt.

Förväntat resultat

Begravningsplatserna är uppskattade besöksmål. Den biologiska mångfalden ska öka. Bullret ska minska.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel besökare som upplever Stockholms begravningsplatser som rofyllda				83		84		2020
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utbildningsinsatser och skötselplaner för att öka biologisk mångfald	2020-01-01	2022-12-31	
 Åtgärdsplan buller	2015-01-01	2021-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Nämndens verksamhet har påverkats av det rådande pandemiläget. Kvälls- och helgtjänstgöring infördes på krematorierna när behovet var som störst under vår och försommar. Vid vissa arbetsplatser har pandemin medfört en del övertidsarbete. Sjuktalet hålls dock på en förhållandevis låg nivå. Eftersom effekterna av pandemin har kommit att påverka nämndens verksamhet under lång tid har det ställts höga krav på uthållighet inom organisationen.

Nämnden har en effektiv förvaltning som medför att begravningsavgiften kan hållas på en låg nivå. Upphandlingar följs upp systematiskt och andelen elektroniska inköp ökar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	95,8 %			98,8 %		100 %	100 %	Tertial 2 2020
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	95,8 %			98,7 %		100 %	100 %	Tertial 2 2020
  Nämndens prognossäkerhet T2				3 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2020

Prognossäkerheten följs upp i verksamhetsberättelse

Nämndmål:

Nämndens verksamhet ska präglas av god budgethållning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Samtliga enhetschefer gör budgetuppföljningar med respektive avdelningschef. I samband med tertialrapport 2 sker också uppföljning av verksamhet och ekonomi med förvaltningschefen. Förvaltningsledningen följer upp ekonomin månadsvis. Särskilt fokus är på kostnader för underhållsåtgärder, uppföljning av investeringsbudgeten samt erhållna intäkter.

Förväntat resultat

Effektivitet och transparens. Chefer och medarbetare ska ha god kunskap om hur budgeten fördelas och följs upp. Beredskap ska finnas för justeringar under året. Prognossäkerheten ska vara god.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

◆ Uppfylls delvis

Analys

Årsmålet för Aktivt Medskapandeindex i medarbetarundersökningen uppnås inte. Dock går det att skönja en betydande förbättring av resultaten jämfört med föregående år. Nämnden kommer under 2020 rikta särskild uppmärksamhet mot förvaltningens arbetsmiljö och särskilt de områden där målunderskridande görs. Så kallade psykosociala arbetsmiljöronder kommer att genomföras.

Sjuktalen får anses relativt låga utifrån rådande pandemiläge. Medarbetarna har uppmanats att stanna hemma vid minsta symtom och de personer som kunnat arbeta hemifrån har gjort detta i allt högre grad.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Aktivt Medskapandeindex	77	78	77	71		82	82	2020
● Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	30 %				20 %	5 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020
● Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram				100 %		100 %	90%	2020
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								
● Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts						10 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2020
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								
● Index Bra arbetsgivare				76		84	84	2020
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								
● Sjukfrånvaro	5,4 %			5,2 %	4,8 %	4,8 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2020
● Sjukfrånvaro dag 1-14	2,3 %			2,1 %	2,8 %	2,8 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2020

Nämndmål:

Kyrkogårdsnämnden ska vara en bra arbetsgivare

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen har ca 100 tillsvidare-anställningar och 150 säsonganställda kyrkogårdsarbetare. Dessa arbetsleds av lagbasar som i många fall också har en tidsbegränsad anställning som säsonganställd. Alla medarbetare ska bidra till att skapa en bra arbetsplats som kännetecknas av hög kompetens, ett professionellt och etiskt förhållningssätt, delaktighet och ansvarstagande, hög trivsel, ett öppet och bra arbetsklimat samt låg sjukfrånvaro.

Medarbetare och chefer erbjuds löpande kompetensutveckling utifrån behov och individuella kompetensutvecklingsplaner. Alla medarbetare erbjuds en friskvårdssubvention. På Norra begravningsplatsen färdigställs upprustningen av arbetslokalerna vid kvarter 15 C, lokaler som olyckligt brandskadades under 2019.

Förväntat resultat

En bra arbetsplats som kännetecknas av hög trivsel, låga sjuktal samt ett öppet och bra arbetsklimat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Upprustning av personallokaler vid kv 15 C på Norra begravningsplatsen	2019-01-01	2020-12-31	
 Upprustning av verksamhetslokaler vid kvarter 21, Skogskyrkogården.	2019-01-01	2021-12-31	

Nämndmål:

Medarbetare och chefer ska ha rätt kompetens, ett etiskt förhållningssätt samt ge ett värdigt bemötande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetsmiljön förbättras med hjälp av ombyggnader av personallokaler och genom översyn av arbetsrutiner. Etiska aspekter ska ständigt vara närvarande i det dagliga arbetet och ska följas upp vid arbetsplatsträffar och medarbetarsamtal.

Förvaltningen har anslutit sig till SKKF:s riktlinjer för krematorieverksamheten.

Förvaltningen följer också rekommendationer i dokumenten "Etiska riktlinjer vid gravgrävning" och "Risker och etiska aspekter vid gravgrävning" från Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation.

Medarbetarnas kompetensutveckling och individuella kompetensutvecklingsplaner följs upp vid medarbetarsamtalen. Varje enhet och avdelning gör uppföljningar av kompetensutvecklingsbehoven på en mer övergripande nivå.

Förväntat resultat

Kompetenta medarbetare, nöjda kunder och besökare

Uppföljning av ekonomi**Uppföljning av driftbudget**

Driftbudget	Budget 2020	Prognos 2020
Kostnader	Mkr	Mkr
Förvaltningschef, nämnd och stab	7,5	6,0
Begravnings- och serviceavdelningen	100,5	99,7
Tekniska avdelningen	44,2	45,3
Administrativa avdelningen	30,5	27,8
Kapitalkostnader	33,3	33,3
Summa kostnader	216,0	212,1
Intäkter		
Avgifter	15,0	15,0
Fonduttag	10,0	10,6
Övrigt	11,5	14,5
Summa intäkter	36,5	40,1
Netto	179,5	172,0

Prognosen redovisar ett överskott med 7,5 mnkr.

Överskottet beror främst på vakanser inom staben och administrationen men även inom begravning och serviceavdelningen som har haft lite färre säsongsanställda på grund av corona-pandemin.

Intäkternas överskott beror på ökade avtalskremeringar, återbetalning av skatt och ökad försäljning av askgravplatser.

Kostnaderna för bl.a. underhåll av krematorierna ökar med 1 mnkr.

Investeringar

Investering	Budget 2020	Prognos 2020
Järva begravningsplats	96,3	25,0
Maskiner	4,0	3,0
Ekonomibyggnad 15c	25,0	7,0
Vintervatten Skogskyrkogården	19,0	21,3
Övrigt	12,0	24,9
Miljömiljarden	1,0	0,0
Summa	157,3	81,2

Prognosen redovisar ett överskott med 76,1 mnkr. Överskottet härrör från förseningar inom projekten Järva begravningsplats och renoveringen av ekonomibyggnader vid kv. 15 C på Norra begravningsplatsen. Båda projektens byggtreprenader har överklagats till förvaltningsrätten. En ny upphandling av byggtreprenaden för kv. 15 C har avslutats och projektet påbörjas under hösten.. Markentreprenad 1 för Järva begravningsplats avvaktar beslut i förvaltningsrätten. Entreprenaden kan tidigast komma igång under hösten.

Intern kontroll

En avstämning av den interna kontrollen har genomförts i förvaltningens riskgrupp. En förbättring av rutiner avseende utmärkning av askgravplatser har genomförts under året. Stickprovskontroller har gjorts av förvaltningens beställningsrutiner. Avvikelser kring åtgärdstider för borttagning av skadeangripna träd handlar om handläggningstider hos Länsstyrelsen för ärenden inom biotopskyddet. Återplantering av tallbeståndet på Skogskyrkogården har inte kunnat genomföras på grund av brist på tillräckligt stora plantor hos plantskolan. Nya säkerhetsrutiner med utökad rondering av Norra begravningsplatsen och Skogskyrkogården genomförs för att minska risken för stölder och skadegörelse på begravningsplatserna.

Konsekvenser av Covid-19-pandemin

Pandemin påverkade nämndens verksamhet från och med april månad och med ännu större effekt efter påskhelgen. En krisledningsplan togs fram i början av april. Inledningsvis var det stor efterfrågan på jordbegravningar och då specifikt på Strandkyrkogården och Spånga kyrkogård. Begravningsstiderna utökades här till 3-4 begravningsstider per dag och kyrkogård under de mest belastade veckorna och väntetiden för jordbegravning var tidvis upp till två veckor. Från slutet av maj har efterfrågan legat på normala nivåer.

Ett samarbete med Region Stockholm medgav under en period att de också kunde nyttja kylrumsplatser i nämndens lokaler. Nämndens kylrum var när belastningen var som störst i första hand förbehållna kistlagda stoft för boende i Stockholm i avvaktan på kremering, ceremoni och jordbegravning. Planering finns alltså för extra kylrumskapacitet om nödvändigt. Krematorierna utökade efter påskhelgen antalet kremationer till maximal kapacitet. Driften utökades till lördagar. Fullskalig drift av krematorierna pågick fram till juli

månad. Därefter har inflödet av kistor med stoft minskat markant och är nu på normala nivåer. Antalet begravningssceremonier har minskat med anledning att anhöriga i högre utsträckning valt att kremera den avlidne innan ceremoni och i och med detta kan avvakta med begravningssceremonin. Ceremonier med urna har blivit mer vanligt. Utomhusceremonier och där avsked skett samtidigt som gravsättningen har också efterfrågats. Fortfarande är efterfrågan på urngravsättningar och gravsättning vid askgravplats stor, framförallt vid Skogskyrkogården.

En effekt av Covid-19 och förändringen av ceremonimönstret är att den planerade renoveringen av Skogskrematoriet inklusive de tre kapellen på Skogskyrkogården flyttas fram med ett år. Det är viktigt att Skogskyrkogårdens stora ceremonikapacitet kan nyttjas fullt under det närmaste året. En senareläggning av renoveringen med ett år bedöms kunna ske utan risk för komplikationer. Dessutom ges en möjlighet att bättra säkerställa en alternativ bisättningslokal. Den förändrade planeringen kommer att inarbetas i våren treårs planering och beslutas i april.

Förvaltningen har intill idag haft liten sjukfrånvaro och några enstaka fall av sjukfrånvaro på grund av detekterad Coronasmitta.

Ekonomiska konsekvenser på grund av pandemin redovisas i föregående avsnitt men är i sammanhanget att betrakta som små och inte verksamhetspåverkande. Ökade kostnader beror främst av övertidsuttag och nyförhyrning av kylrumskapacitet, samtidigt som vissa konsultkostnader har minskat.

--